

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. kovo 9 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Egidijos Tamošiūnienės (kolegijos pirmininkė) ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2022 m. kovo 3 d. paduotu atsakovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. sausio 25 d. sprendimo peržiūrėjimo,

nustatė:

Ieškovas R. P. kreipėsi į Kauno apylinkės teismą su ieškiniu ir prašė panaikinti Teisingumo ministerijos sprendimą atsisakyti išmokėti ieškovui kompensaciją už suėmimo laikotarpį bei priteisti 10 000 Eur neturtinės žalos atlyginimą iš atsakovės Lietuvos Respublikos už suėmimo laikotarpį nuo 2016 m. gruodžio 5 d. iki 2018 m. spalio 17 d. ir už tolesnį ikiteisminio tyrimo laikotarpį panaikinus suėmimą nuo 2018 m. spalio 17 d. iki 2019 m. gegužės 13 d.

Kauno apylinkės teismas 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimu ieškinį atmetė. Nurodytą sprendimą panaikino Kauno apygardos teismas 2022 m. sausio 25 d. sprendimu ir priėmė naują sprendimą ieškinį tenkinti iš dalies ir priteisti ieškovui iš atsakovės 3000 Eur neturtinės žalos atlyginimą už užtrukusį pernelyg ilgai ikiteisminio tyrimo laikotarpį nuo 2017 m. lapkričio mėnesio iki 2018 m. spalio 17 d.

Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. sausio 25 d. sprendimą ir palikti galioti Kauno apylinkės teismo 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimą.

Kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovės kasaciniame skunde nurodyti šie argumentai:

1. Dėl neteisėtų veiksmų, žalos ir jų priežastinio ryšio kaip valstybės civilinės atsakomybės sąlygų. Atsakovė nurodo, kad tyrimo trukmė neturėjo įtakos ieškovo reputacijos pablogėjimui. Ieškovas neteikė konkrečių įrodymų, kokio intensyvumo buvo jo dvasiniai išgyvenimai, kiek sumažėjo jo galimybės bendrauti. Apeliacinės instancijos teismo padarytos išvados yra nelogiškos ir nepagrįstos bylos įrodymais. Nesant vienos iš būtinų valstybės civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygų – priežastinio ryšio tarp galimai neteisėtų veiksmų ir žalos, Kauno apygardos teismas be pagrindo pritaikė CK 6.272 straipsnio nuostatas, kadangi ieškinyje turėjo būti atmestas.
2. Dėl pernelyg ilgos proceso trukmės vertinimo – ikiteisminis tyrimas galėjo trukti ilgiau, kadangi reikėjo įvertinti ieškovo veiksmus sąsajoje su kitų asmenų, įtariamųjų veiksmais. Teismo išvada, kad ikiteisminis tyrimas ieškovo atžvilgiu galėjo būti nutrauktas daug anksčiau ir jis truko pernelyg ilgai, prieštarauja faktinėms bylos aplinkybėms ir paties teismo išvardytiems argumentams sprendime. Suėmimo terminas, nustatytas BPK 127 straipsnio 2 dalyje, formaliai nebuvo pažeistas.
3. Dėl atlygintinos neturtinės žalos 3000 Eur dydžio – tokia teismo nustatyta suma nėra motyvuota ir pakankamai pagrįsta faktinėmis bylos aplinkybėmis. Liko neaišku, kuris ikiteisminio tyrimo laikotarpis yra pateisinamas, taip pat nenustatyta, kokią esminę klaidą pareigūnai padarė ikiteisminio tyrimo metu. Neįvertinta, kad baudžiamasis procesas užsitęsė dėl paties ieškovo kaltės ir Airijos Respublikos teisėsaugos institucijų netinkamo veikimo vykdančios Europos arešto orderį. Neturtinės žalos atlyginimo suma iš esmės neatitinka konstitucinio teisingo žalos atlyginimo principo (Konstitucijos 30 straipsnio 2 dalis), CK 6.250 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų tokios kategorijos bylose teismo taikomų neturtinės žalos nustatymo kriterijų, sąžiningumo, teisingumo ir protingumo imperatyvų. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo panašiose bylose dėl užsitęsusio ikiteisminio tyrimo priteisiamas nuo 868,86 iki 1448,10 Eur neturtinės žalos atlyginimas (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. gruodžio 2 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-7-375/2011), o EŽTT praktikoje – iki 2000 Eur neturtinės žalos atlyginimas (EŽTT 2006 m. birželio 27 d. sprendimas *Kuvikas prieš Lietuvą*, peticijos Nr. 21837/02).

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo. Kasacinio skundo argumentais apie nukrypimą nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos nepagrindžiamas nurodomos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ryšys su skundžiamu teismo sprendimu (faktinių aplinkybių bylose panašumas, nurodomų precedentų priėmimas ankstesniais laikotarpiais, turėjęs įtakos kitokiam žalos dydžiui) bei nepagrindžiama, kad byla išnagrinėjęs teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,
n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti padavusiajai.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai   Artūras Driukas

Egidija Tamošiūnienė

Jūratė Varanauskaitė